

AZ AMATŐR

Megjelenik havonta kétszer :: Évente
12 kettős képes szám és 12 pótfüzet,
■ ■ ■ ■ összesen 36 szám ■ ■ ■ ■
Előfizetési ára egész évre 16 korona.

A 12 pótfüzet külön előfizetési ára 3 kor.
„AZ AMATŐR“ előfizetőinek ingyen.
Az egyes pótfüzet ára 25 fillér.

FÉNYKÉPEZÉSI FOLYÓIRAT

Szerkeszti és kiadja: dr. Kohlman Artúr

Társszerkesztő: Gábor József. Hejyettes
szerkesztő: Sz. Kiss Lajos, vegyész-
mérnök. Főmunkatársak: Sztankovszky
■ ■ József, Szeghalmi Gyula. ■ ■

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII/29., Baross-tér 15. szám.
Telefon 94—49. ■ ■ Telefon 94—49.

Amatőr - kiállítás!

Végső beküldési határidő
1909. márc. 24.

MEGNYITÁS
1909. márc. 28-án (vasárnap).

Szenzációja az amatőrfényképezésnek az 1909. évben.

Felette érdekes röpirat minden
amatőrfényképezőnek az, mely
Díjpályázatunkat
tárgyazza; ingyen és bérmentve
kapható az összes fotoüzletekben,
valamint közvetlenül

Leonar **Werke**

Arnd & Löwengard

Főüzlet és gyár: WANDSBECK, Zollstr. 8.

Fiók: BERLIN S. W., Friedrichstr. 12.

TRAPP & MÜNCH

MATT-ALBUMIN művésznymat papirjai

Legteljesebb pótlása a platinnak és pigmentnek. A legkiválóbb szakférfiak ismételt elismerő nyilatkozatokkal bizonyítják.
Egyszerű eszközökkel művészielen előkelő hatás.

Rives-papir, 12, 15 és 18 kiló
Gravure-karton sima, fehér és chamois durva, fehér
és chamois, extra durva, fehér
Bütten-papiros, fehér és chamois
Bütten-karton, fehér

„Rasternkorn“ (vászonrovátkás)-papiros, fehér
Empire-karton, sima és durva, fehér és chamois
Japán-papiros Perscheid szerint.
Levelező-lapok sima és durva, fehér és chamois.

Tömény arany- és platinfüredők, színező (színes) füredők. Modern színű alátét- és közbetét-papírok, préselő rámak.

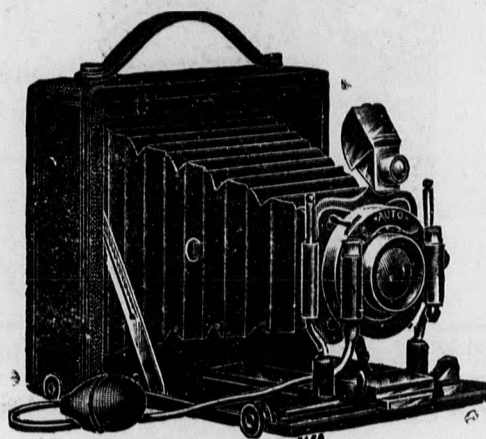
Mintacsomag (összeválogatva) bérmentve 1 márkáért. Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve. Kapható a fotoüzletekben vagy közvetlenül.

TRAPP & MÜNCH's Fabrik in Friedberg (Hessen).

Védjegy.

**Alkalmi
vétel !!**

**Ritka :
alkalom!**

Üzlethelyiségünk megváltoztatása miatt

Fényképező-készülékek és felszerelési kellékek

**mélyen leszállított áron kaphatók
készpénz vagy részletfizetés ellenében**

**Fényképezők ne mulasszák el
üzlethelyiségünket felkeresni.**

Aufrecht és Goldschmied, Budapest

• • • VII., Rákóczi-út 26. szám. • • •

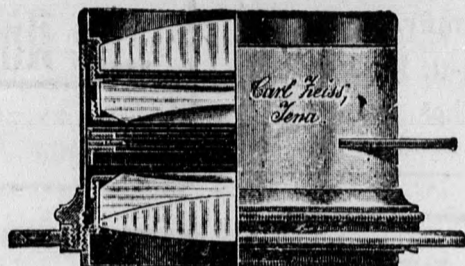
ZEISS

ANASZTIGMÁTOR

„TESSAR“

1:3.5

Arcképekhez

1:4.5

Lumière színes
felvételekhez

1:6.3

Pillanat- és tájfelvételekhez.

PALMOS-KAMARÁK

könnyű fémből fokális redőnyzárral kapható a foto-
üzletekben, valamint

WIEN, IX/3 **CARL ZEISS**
Ferstelgasse 1.
(Ecke Maximilianplatz) — **JENA** —

Berlin,
Frankfurt a/M.
Hamburg, London,
St. Petersburg.

Tessék „P 32“ sz. ismertetést kérni. =!! Ingyen és bérmentve!!

Szépia Barna Rézvörös Kék Zöld

színek legremekebb tónusait érheti el, ha

„Vindobona“ brómezüst-papírt

használ

fehér: fényes, fénytelen sima, szemcsés, durván érdes = chamois: fénytelen sima, szemcsés.

LEGRAGYOGÓBB FEHÉRSÉGEK.

LEGMÉLYEBB FEKETESÉGEK.

==== Mintákat ingyen készséggel küldünk! =====

Fabrik fotogr. Papiere, Trockenplatten und patent. Spezialapparate:

Ferdinand Hrdliczka Wien, XVI/2.

Lerchenfeldergürtel 9-11.

Herbststrasse 1.

Amatőrök részére **izléses képkereteket készít** LÉVAL M. Budapest, VI., Nagymező-u. 66.

Feltétlen pontos és szolid kiszolgálás.

LIPP GYULA

ékszerész-, arany- és ezüstműves
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
▲ Menyasszonyi kelengye és ajándékok. ▲
Telefon: 76-52. Alapítotott 1849.

Rendelje meg
„Az Amatőr“ régiebb évfolyamait
kedvezményes áron.

WORNITZER LIPÓT
fényképész, a „Photo-Club, magyar amatőr-fényképezők országos egyesületé“-nek assistense.
BUDAPEST, IV., Ferenc József-rakpart 17. V. em. (lift).
Mérsékelt díj mellett, alapos szaksterü oktatást ad amatőröknek a fényképezés bármely ágában és összes művészies eljárásaiban; továbbá jutányos árak és leggondosabb kivitel mellett
Elvállal mindennemű fényképezési munkát amatőrök részére
u. m. lemezek és filmek előhívását, negatívok javítását és retusmunkákat. — Másolatok készítését bármily eljárás szerint, bármily kívánt kivitelben. Nagyításokat. — Művészies platin, pigment és gummi-nyomatok készítését. Vetítő- és stereoskop-képek készítését.

Szász királyság
Technikum Mittweida.
Igazgató: A. Holzt, tanár.
Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépépítő laboratóriumok Gyári tanulóműhelyek.
3610 hallgató a 36. iskolai évben.
Programm stb. díjtalanul a uttkárság által.

Képkeretek amatőrök részére; 800 féle mintából, a legolcsóbbtól a legdiszesebb kivitelig, de mindig izléses és szolid kivitelben, jutányos áron szerezhetők be:
WINKLE NÁNDOR 1863. óta fennálló üzletében
Budapest, IV., Kigyó-tér 5. és műkereskedés IV., Váci-utca 2.

TOPORENDRE
MŰBUTOR ASZTALOS-M.
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 30. SZÁM.
TELEFON: 89-43.
Elvállal mindennemű butort régi és új stílusban. Üzletberendezések, portálok terv szerinti kivitelben. Antik butorok utánzása és javítások jutányosan eszközöltetnek.
RÖNGTEN- ÉS RENDES SÖTÉTKAMRÁK, LAKÁSOKBAN KÜLÖNÁLLÓAN
FELSZERELVE, ELŐHÍVÓ-ASZTALOK, MOSÓKÁDAK STB. ÜGYESEN ÉS
OLCSÓN KÉSZITTETNEK.

Amerikai rendszerű úri szabóság
Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám. 1. em.
Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belföldi divatszövetekből készült Saccó-öltönyt, Felöltőt vagy Raglant 25 forint és 30 forintért csakis mérték és próba után adunk.
Adhatjuk, mivel áruinkat készpénzben olcsóan vásároljuk.
Adhatjuk, mivel csakis készfizes ellen szállítunk.
Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva.
Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

WESTENDORP & WEHNER LEMEZEK.
Főelárusító és képviselőség Magyarország részére:
Fényképezési cikkek szaküzlete. **ROGÁTSY KÁLMÁN** Budapest, VII., Rákóczi-út 10. Sip-utca sarkán.

Z AMATŐR PÓTFÜZETEI.

Lapunknak új beosztása, a két félhavi képes számnak egyesítése szükségessé tette „Az Amatőr” félhavi pótfüzetének kiadását. Mert — a két egyesített szám bő tartalma dacára sem kívánjuk tisztelt olvasóinktól, hogy ezentúl egy egész hónapig vározzanak mindazokra a hírekre, melyek a „Fotoujdonságok” gyűjtő fogalma alá foglalhatók. E füzeteket is „Az Amatőr” eddigi szellemében kívánjuk szerkeszteni és csupán csak azzal a változtatással, hogy bennük *kizárólag gyakorlati kérdésekkel* fogunk foglalkozni.

S ezzel már nagyjában körvonaloztunk nemcsak azt, hogy mi a célja „Az Amatőr” pótfüzetének, hanem egyúttal azt is, hogy mi lesz mindenkor tartalma. Mindaz, ami új a fotovilágban hétről-hétre történik. A *legújabb technikai eljárások, új receptek, egyesületi, kiállítási, pályázati és ipari újdonságok, felfedezések, találmányok, szabadalmak, bel- és külföldi jelentősebb fotóesemények* egyaránt.

Szóval minden, ami minden magyar amatőrt egyaránt érdekel. De ezenkívül e füzetekben kezdjük meg a „kezdők” rendszeres, de népszerű módon való tanítását is. A hosszú, meg-megszakított, folytatódó cikkek helyett minden számban a fényképezésnek csupán egy-egy kérdését kívánjuk tárgyalni, amelyet, — ha mindjárt röviden is, de teljes szakszerűséggel és alaposággal óhajtunk kimeríteni. Úgy, hogy a kezdő amatőr annak alapján legalább annyira sajátíthassa el az illető eljárást, hogy némi gyakorlat után már abban teljesen járatos legyen és a kedvező eredményektől, sikereitől felbuzdítva, abban magát tökéletesíteni iparkodjék.

Miként a kezdőket oktató cikkek, úgy minden egyes pótfüzet is teljesen önálló, lezárt egész lesz, amely éppen ezért *egyes elárulás* alá is kerül. Ugy ennek, mint az összes pótfüzetek évfolyamára való külön és olcsó előfizetés nyitásának célja ismét az amatőr fényképezésnek a legszélesebb körökben való terjesztése és fejlesztése, a szakirodalom iránti érdeklődésnek, a szaktanulmányok iránti készség magjának mindazoknál való elvetése, akik nagyobb előfizetési díj mellett magyar vagy idegen szaklapot, vagy nem képesek, vagy nem akarnak járni. És minthogy a magyar amatőrvilágnak ez elemeiről sem akarunk lemondani, de egyúttal bizunk „Az Amatőr” pótfüzetének előkészítő és tovább nevelő hatásában is, — mely megfogja érlelni a magyar fotovilág áldozatkész elemeiben is magasabb fototechnikai és esztétikai szaktudást és művészet utáni vágyakozást amikor sem külföldi szaklapokat előnyben részesíteni, sem pedig „Az Amatőr”-től a jól megérdemelt előfizetési díjat sajnálni nem fogja, — igen üdvös hatást várunk a pótfüzetektől.

Kedves kötelességet véltünk csupán teljesíteni azzal, hogy céljaink, törekvéseink legtökéletesebb rugóit is feltárjuk a mi hűséges és ragaszkodó tisztelt előfizető-olvasóink előtt. Akiket még csak arra kérünk, hogy ahol „Az Amatőr” teljes előfizetési kísérletük nem vezetne eredményre, amatőrtársaikkal legalább e három koronás — önálló pótfüzet — évfolyamra fizetessenek elő. Mert ne méltóztassanak ezt az akciót kicsinyelni; a magyar nemzeti fotóművészet kialakulásához az első lépés a képzett amatőrök nagy gárdájának nevelése és pedig — a magyar szakirodalom emlíni.

Z „ASKAUNYOMAT”.

IRTA: JOSEF RIEDER, STEGLITZ-BERLIN.

A művészi másolási eljárások ismét szaporodtak egygyel, a mely felette érdekesnek és hálásnak ígérkezik: az u. n. „askaunyomat”-tal. E legújabb eljárás voltaképpen nem egyéb oly *száraz pigment-eljárásnál*, melynél a fényérzékeny

réteget aszfalt és kautsuk keveréke adja. Minthogy másolása és előhívása, egyáltalában egész kezelése végtelenül egyszerű és kényelmes, viszont ennek dacára pompás, valóban művészi, egyéni eredmények elérését teszi lehetővé, gyors elterjedése és népszerűsége — főleg művész- és haladottabb amatőrök között — valószínűleg mihamar megállapítható lesz.

Az „askaunyomás” a kautsuknak azon tulajdonságain alapul, hogy oldva ragadósan szárad fel és e tulajdonságát nagyjában korlátlan időnkig meg is tartja, a mi azután arra képesíti, hogy bármely fajta porfestéket lekötni képes. Viszont az aszfalt — tudvalevően — meglehetősen fényérzékeny és a megvilágítás által elveszíti bizonyos folyadékokban pl. vízben való oldhatóságát. E tulajdonságát gyakorlatilag eddig csupán a fotomechanikai, fotocinkográfiai (klisé-készítés) eljárásokban aknázták ki.

Kísérleteim alapján úgy találtam, hogy e két test — u. m. a kautsuk és az aszfalt — ha közös oldószerben feloldjuk és megfelelő hordozó alapra öntjük őket, kitűnő fényképezési-alapréteget eredményeznek, mely azután pompásan alkalmas az u. n. beporzó eljárásra.*) Az ily módon készült s egyszer már papirosra stb. öntött réteg az u. n. öntés (emulzió) hosszú ideig fényérzékeny marad. Az eddigi kísérletek alapján hónapokig is. S ez már nagy előnye az összes chromat-eljárásokkal (pigmentgummi stb.) szemben.

De még nagyobb előnye, hogy a papírost nem is kell egyedül preparálni, érzékenyíteni, mert az — tartós lévén — már készen kapható. Azonban ha ezt is magunk kívánjuk végezni, sem ütközünk különösebb nehézségekbe. Az u. n. askau-folyadékot egyszerűen reáöntjük a preparálandó, érzékenyítendő felületre, — a mely éppúgy lehet papír, mint vászon, fa, porcellán vagy fémlap — s azután a fölös folyadékot lecsurgatván, az így érzékenyített felületet száradni hagyjuk. S itt ismét kellemes meglepetésként óriási előny vár a lázas türelmetlenséggel, kíváncsisággal dolgozó amatőrre és „az idő pénz” elvével dolgozó szakfényképezőre egyaránt. Ugyanis a preparált papír alig egy perc alatt már meg is száradt! . . . Nem kell sötétkamara, szellőztető-száritó készülék és a száradás egyenletességét biztosító övrendszabályok serege.

Ha már most teljesen preparált papírral dolgozunk, az eljárás röviden a következő.

*) L. „Az Amatőr” 1908. évf. „Gumminyomás beporzó eljárással” c. cikkét.

A másolásnál — a kép a pigmentgummi stb. eljárásokhoz hasonlóan lappangó (latens) lévén, — ellenőrző-fotometerre dolgozunk.*) A másolás időtartama a negatív sűrűség-tömöttsége szerint mindenkor valamivel hosszabb, mint a pigment-papirosnál, de viszont rövidebb a celloidin-papirosnál. Másolás után a kívánt szín szerint a porfestéket finom tengerihomokkal keverjük, majd e keveréket az előhívandó kép felületére szórjuk, néhányszor fel s alá himbálva végig-hömpölygtetjük rajta és végül a felesleget leöntjük. Tiszta homokkal és hömpölygető rázással utólag is korrigálhatjuk meg a képet, de ezenkívül részlegesen finom nyestecsettel is.

Miként a fentebbi vázlatos leírásból kitűnik az „askaunyomás“ voltaképpen nem egyéb, mint egy végtelenül egyszerű pigmentnyomás, melyhez azonban sem érzékenyítés, sem beáztatás, összesajtolás, sem forró vízben való előhívás, sem pedig átvitel nem szükséges. Csaknem oly egyszerű, mint bármely ezüst-, (klorezüst, klorbrom vagy brom)-másolás.

Együttal felette egyszerű mód van arra, hogy egy második réteget is önthessünk papirunkra, miáltal mindarra képesítjük, a mit a gumminyomat nyújtani képes. Ugyanis a már kimásolt száraz kép fölé egy második askau réteget öntve újra másolunk, majd más színű porral, mint előzőleg behintjük, előhívjuk a másolatot, mely ily módon már kétszínű lesz és így tovább. Két és többszínű nyomatokat készíthetünk tehát az askaunyomással, melyet a lehúzható celloidin stb. papirokhoz hasonlóan, pl. dextrinnel preparálva ugyancsak átvihetünk valamely megelőzően lakkal preparált üveg, fa, porcellán, csont stb. felületre. És minthogy a beporzásra keramiai festékek is használhatók, az ily módon — beporzással — nyert kép beégethető is lesz. A másolás történhetik azonban közvetlenül magára az illető — de ez esetben askau-folyadékkal preparált — tárgyra is. Ekként bármelyik kisebb-nagyobb gyakorlattal bíró amatőr is házilag készíthet el oly iparművészeti tárgyakat, illetve tárgyrészeket, melyek fényképekkel diszítvék és a beégetés révén örökéletűekké válnak. Ezzel röviden vázoltam volna ez új eljárást, azonban máris oly sok és változatos alkalmazhatósága van és lesz még ezután fellelhető, hogy bátran mondhatnám ezt csak egy kis töredéknek. A többiről és az eljárás egyes fogásairól, a gyakorlat nyújtotta tapasztalatok alapján talán a közel jövőben ismét írok.

ÉHÁNY HIBÁRÓL A PIG- MENTELJÁRÁSNÁL

KÖZLI: PUSZTAFFY MIKLÓS, BUDAPEST.

A számos új eljárás dacára is a pozitív másolási eljárások egyik legszebbike a pigmentnyomás. Az ezzel készült képek melegen puha és erőteljes árnyékok mellett felette finom és gyengéd árnyalatokat juttatnak kifejezésre, miért is a pigment valóban művészi eljárásnak mondható. Azonban igen gyakori eset, hogy e hatást elérni képtelenek vagyunk és erőtlen, szürke és szurkos fényeket kapunk, úgy hogy a kép fátyolosnak látszik.

E hibák eredete elsősorban rendszerint a másolat negatív erőtlenségére — túllágy — vezethető vissza. Mert túllágy negativek másolatánál középtónusok eléggé kimásolódtak, akkor viszont a mély árnyékok még ekkor nem eléggé erőteljesek. Az ily kép erőtlen, szürke.

Hogy az ily hibákat kikerülhessük, sohase használjunk a pigmentnyomáshoz más, mint erőteljesen átdolgozott tiszta árnyékokkal bíró negativeket. Ennek ellensúlyozásául ugyan a pigmentpapirosnak hig arra, — a mit egyébként úgy is tudunk — hogy t. i. az ily hig chromoldatban való érzékenyítés úgyszólván kivétel nélkül kemény képeket eredményez. És ismét fordítva a mély árnyékok erőteljesebben fejlődnek mint a középtónusok és a legfinomabb félárnyékok hiányzanak. Az ily kép azután szurkos.

Egy-egy — pigmentnyomáshoz — alkalmatlan negatívról való másolás esetén a balsiker teljesen sohasem gátolható meg. És csak a túlerősen előhívott túlfedett negativekről érhetők még el elég jó pigmentnyomatok, ha a papírost erősebb (5—6%-os) chromoldattal érzékenyítjük.

Nem szabad továbbá figyelmen kívül hagynunk azt a körülményt sem, hogy a gyengédebb-halaványabb színek, a világoszöld, tengerzöld, és olivzöld, a halavány ibolya, világoskék és rötél-tégla — jóval erőteljesebb negativekről való másolást kívánnak mint erőteljesebb u. n. téli színek — mint pl. a fekete, sötétkék, orgona, sötét ibolya, vagy barna színek. A halavány színek t. i. hosszabb időt igényelnek ahhoz, hogy a mély árnyékokban elég erőt kapjanak, mint a telibb színek és éppen ezért fedettebb lemezeket is igényelnek.***) Igen gyakran, tehát helyesen fogunk eljárni, ha lemezünket megerősítjük.

További hiba, — mely a másolat kisebb-nagyobb elfátyolosodását idézi elő, — a nedves levegőn való másolás. Feltéve, hogy a pigmentpapirost gyorsan megszáritottuk, e hiba is kikerülhető, ha a másolókeretdeszka és a papiros közé vízhatlan közbetétet pl. viaszkos lapot teszünk.

Igen kellemetlenül hatnak apró sötét pontocskák, melyek a képen legott az előhívás után válnak láthatókká. Ezt úgy kerülhetjük ki, hogy a megvilágított papírost víz alatt tenyerünk élével néhányszor végigsimítjuk. Ezzel azt a finom vegyszerport, mely leggyakrabban oka e jelenségnek, gyengéden eltávolítjuk róla.

A pigmentképek — tudvalevőleg — gyenge fénynyel bírnak, amely különösen a mély árnyékokban észlelhető, azonban nemcsak, hogy nem zavar, hanem ellenkezőleg sajátos jelleget kölcsönöz.

Fontos szerep jut a pigmentnyomásnak a diapositiveknél és nagyításoknál. Egyetlen más eljárás sem nyújt e tekintetben annyit, mint a pigmenteljárás. Az összes finom átmenetek és árnyalatok pompásan hozhatók ki vele.

*) Mint egyik legjobb, de egyuttal legolcsóbb ajánlható az N. P. G.-rendszerű. Az ára alig 2 korona. — A szerk.

***) Viszont a halavány színeknek igen gyakran, sőt legtöbbször az a rendeltetésük, hogy nagy ellentétek helyett finom részleteket juttassanak r. v. nyre. — A szerk.

Ámde e diapozitívek átnézetben igen gyakran kellemetlen strukturát mutatnak, a mely különösen előre nem preparált üveglemezek használatánál lép fel. E hibát főként az idézi elő, hogy a pigmentpapiroost túlsoká áztatjuk.*) Én *sohasem* használlok előpreparált üveget az átvitelhez, hanem csupán addig áztatom be a papiroost, amíg az egy kevésbé kifekszik és azután azonnal egy *száraz és tiszta* üveglemezre hengerelem. És sohasem volt még okom zavaró struktúra miatt panaszkodni.

Végül még csak azt kívánám megegyezni, hogy diapozitívek előállításához a londoni Autotyp-Company rézkarc-fekete pigmentpapírját használom, a melylyel valóban pompás eredményeket érek el. De hasonlóan jól sikerültek azok a pigmentdiapozitívek is, melyeket a „*Neue Photographische Gesellschaft A.-G.*“ (Steglitz-Berlin) hasonlószínű papírjaival készítettem.

*) A *Hanfstaengel*-féle papirosnál éppen ennek ellenkezőjét állapítottuk meg és ennek dacára is jobbnak tartjuk az *N. P. G.* gyártmányt.

„Az Amatőr“ tanfolyama.

I. Milyen kamarát használjon a kezdő?

E kérdés foglalkoztatja egyre a laikust attól a perctől fogva, mikor elhatározta, hogy „felcsap“ amatőrfényképezőnek. Sokat hallott s a képes hetilapok, — de a napilapok — hirdetéseiben is olvasott már arról, hogy vannak *Kodakok, Goerz, Zeiss, Busch, Hüttig*, és más fényképezőgépek (sőt triäder-binoclik, lencsék (?!? stb., stb.) és ha még azután — persze *ingyen és bérmentve* — meghozatja „Az Amatőr“ mutatószámát és az abban olvasott sokféle hirdetés (*Ernemann, Rodenstock, Wunsche*, a sok lemez- és papírgyáré stb., stb.) ugyancsak megzavarja új fogalmakkal megostromolt fejét.

Milyen kamarát vegyek? E kérdéssel fordul minden amatőr ismerősehez. És a hányhoz, annyiféle választ kap,

Pedig az egyetlen vezető szempont, mely a kezdő kamarájánál számításba kerülhetne, a *könnyű kezelhetőség* lehet csupán. Minél kevesebb csavar, felhuzás, leeresztés, betolás és kihuzással van a kezdőnek dolga, annál kevésbé lesz kamarájával elfoglalva, annál több figyelmet fordíthat a felvételre s így valószínűbb, hogy nem felejt el olyat, aminek elmulasztása a felvétel megghiusulását vonná maga után. A könnyű kezelhetőség első feltétele pedig az *egyszerű szerkezet*. Ezért ajánlhatjuk pl. minden kezdőnek a *Kodakokat*, illetve a Kodak rendszerű gépeket.

Az objektívre nézve az a tapasztalati véleményünk, hogy a kezdő kezében, illetve képében egy jó aplanát s egy lassú pillanat és az időzár sokkal megfelelőbb az óriási fényerejű anasztigmátoknál. És exponáljon inkább bőségesebben a kezdő, semmint hogy már kezdetben hozzá szokják a gyors pillanatokhoz, melyeket azután — nem tudván értékelní a fényt, — olyankor is csináljon, mikor a fényviszonyok erre teljesen alkalmatlanok.

A komplikált szerkezeteknek a kezdő kezében még az a nagy hátránya is megvan, hogy a kezdő az ily kamarája kezeléséhez nem értvén, egy-kettőre tönkre is teszi azt.

A mi pedig annál nagyobb bosszúsága, mert — Magyarországon ezideig még sajnos egyetlen fotomechanikai javítóműhely sem lévén — a legkisebb hiba esetén is javítás végett külföldre, a gyárba kell hogy küldje, vagy — a fotokereskedő által, kinél vette, visszaküldesse — alig 1–2 napos, hetes vagy hónapos kamaráját. S mi mindnyájan, akik már túl vagyunk a kezdet-kezdetén, legjobban tudjuk, mily leverő hatása van az ily esetnek és mily türelmetlenül várja vissza kamaráját a fotolázás kezdő. És ha kevésel ezután újra elromlik kamarája? Menten elvesziti kedvét és sutba dobja, vagy eladja kamaráját, mielőtt még valamit

alkotni képes lett volna és a szép alkotásának élvezetében része lett volna.

Ujra hangsúlyozzuk tehát. A kezdőnek kezébe a legegyszerűbb szerkezetű kamara való! . . . *G—r.*

(Folytatjuk.)

„Az Amatőr“ fotóművészeti, irodalmi és kereskedelmi részvénytársaság.

— Felhívás. —

A fényképezés művelésének, terjesztésének és fejlesztésének agitátorai hazánkban a fotoegyesületek és a szaksajtó. Az egyesületek nevelő és terjesztő hatása azonban ma még sokkal szűkebb körre szorul, mint a szaksajtóé, melynek nyilvánossága még az előfizetőkön túl is kiterjed. Az eddig is nagy munkában eltöltött évek tapasztalatai is azt mutatják, hogy a mi *sajátos* hazai fotoviszonyaink — az eddigi tényezők fenmaradása és továbbfejlődése mellett — egyenesen szükségessé tesznek egy oly vállalkozást, mely a szaksajtóra támaszkodva és az *összes* hazai fotoelemekkel *közvetlen* érintkezésbe jutván, a hazai amatőrök *nagy tömegének* szaktudására, nemcsak elméletileg, de gyakorlatilag is nevelő hatással volna. Igen nagy szükség volna tehát elsősorban egy oly nagy szakértelemmel vezetett fotóüzletre, a melyben a fényképezők mindazt megkaphatják, a mit a fototudomány-ipar és irodalom *ujat, jót és szépet* termel. De ezenkívül mindenkor szakavatott, lelkiismeretes tanácsot és útbaigazítást is.

Ezt a célt kívánjuk elérni, ennek a szép és hasznos ügynek szolgálatába állani, mikor „Az Amatőr“ *fotóművészeti, irodalmi és kereskedelmi részvénytársaság* megalapítását határoztuk el.

Lapunknak a színvonal emelése és széles körökben való elterjesztése mellett *egy modern, szakszerű fotóüzlettel, laboratóriumokkal, fotoiskolával, szakkölcsönkönyvtárral, olvasóteremmel, állandó fotóművészeti (kiállítási) szalonnal* (művásárlás és csere), *fényképező gépeket szakszerűen javító* (megbízható) *műhelylyel* való összekapcsolása által kívánjuk a *magyar* fényképezés fellendítésének ügyét szolgálni. Az alapítási tervezetet és részvényjegyzési ívet *minden* olvasónknak meg fogjuk küldeni.

Ez új vállalkozásunkhoz, — melynek előhírnöke lapunknak ismét előkelőbb megjelenése volt és még tartalmasabb volta, valamint mindenkor *pontos* megjelenhetése lesz, — kérjük a mi hű olvasóink szíves részvételét. És bizony számítunk is arra, hogy „Az Amatőr“ részvénytársaságot „Az Amatőr“ olvasói rövid idő alatt fogják megalapítani. És akkor — bizvást merjük állítani — a magyar amatőr-fényképezés történetének új korszaka nyílik meg! . . .

▲ FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK.

Igen gyors hydrochinon-előhívó-pillanatképekhez. Az összeállítás a következő:

- I. 1 liter víz,
10 gr. hydrochinon,
50 „ natr. sulfit,
100 gr. sárga vérlúgsó.
- II. 100 kcm. víz,
50 gr. maró káli,

10 rész I.-hez, 1 rész II.-höz adandó!

Kevert, timsótartalmu állandósító (fixáló) fürdő.

- I. 1000 kcm. víz,
100 gr. timsó.
- II. 1000 kcm. víz,
200 gr. natr. sulfit.
- III. 1000 kcm. víz,
400 gr. fixáló nátron.

Használatra keverjük:

- I.-ből 3 részt
- II.-ből 1 „
- III.-ből 3 „

Só-arrow-root papir. Weintmann-féle Crayon-papirt arrow-root csirizzel kenünk be. (150 kcm. forró vízben földuzzasztott 3 gr. arrow-root csiriz) Száradás után széles, puha ecsettel 300 kcm. párolt víz, 2-5 gr. citromsav, 10 gr. konyhasó oldatát visszük rá. Ha megszáradt, érzékenyítjük.

Az érzékenyítő fürdő

300 kcm. párolt víz,	24 gr. citromsav,
32 gr. ezüstnitrát,	24 „ tiszta borszeszből áll.

Az érzékenyítés időtartama 2 perc. A kimásolt képeket

színezés előtt klórozni kell. Színező fürdője: 20 kcm. párolt víz, 8 csepp 1:10 higitásu aranyklorid nátriumoldat, 1 késhegynyi iszapolt kréta. Az egészet fölmelegítjük s 500 kcm. folyóvizet adunk hozzá. Használatkor a fürdő hőfoka 30° C. legyen. Az egyszer használt oldat kiöntendő.

Platinszínezője: 1000 kcm. víz, 2 kcm. 1:6 higitásu káliumplatinaclorür- oldat. Használatkor 30° C.-ra fölmelegítendő. Fixáló fürdője 10%-os alkénessavasnátron oldat. A nyerendő színárnyalat barnásfekete. Sz.

„Az Amatőr Fotoalmanachja 1909“ c. zsebkönyvből.)

Homályosító lakk.

48 kcm. aether szulfuricum,
45 gr. szandarak,
2 „ masztix,
12—30 kcm. benzol.

Szines lakk.

300 kcm. tiszta borszesz,
50 gr. narancs sellak,
8 „ kasztíliai szappan,
8 „ glicerin,
2 „ anilin festék.

(„Az Amatőr Fotoalmanachja 1909“-ből.)

„AZ AMATŐR FOTOALMANACHJA“

I. kötetének 4000 példánya elfogyván, továbbiakat utánnyomattunk. A II. kötet pedig most van sajtó alatt. Mindkét kötetre előfizetést elfogad „Az Amatőr“ kiadóhivatala.

C. REICHERT

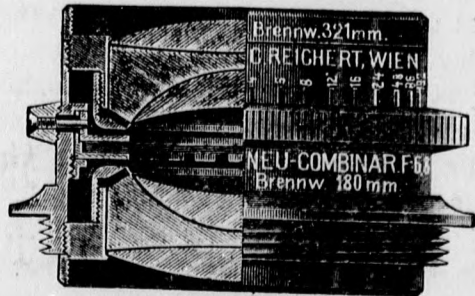
optikai és mechanikai intézete

Wien, VIII., Benno-Gasse 24-26.

Budapest, VIII., Üllői-út 12.

ajánlja az ő jóhírnevü, elsőrangú

fényképezési objektívjeit

u. m.

„Uj Kombinar“	F : 6, 8 és F : 4, 8.
„Kombinar“	F : 6, 3.
„Pola“	F : 6, 8.
„Pola“	F : 4.

Kérjen árjegyzéket és ismertetést „Az Amatőr“-re való hivatkozással. Ingyen és bérmentve!

IRODALOM.

Uj könyvek.

A német fotóirodalom hatalmas fejlődésének s a fényképezéssel foglalkozók érdeklődésének bizonyítéka az a két könyv, mely szerkesztőségünkbe érkezett. Második és bővített kiadás mindkettő a néhány évvel előbb megjelent eredeti műnek s ha tekintetbe vesszük, hogy mindkét könyv bizonyos magasabb színvonalat jelez, magyarázatot nyer a német fotóművészet magas fejlettsége. Mert a fotóirodalom és fotóművészet kell, hogy karöltve s egymást támogatva haladjon, mert csak úgy alkothat igazán nagyot és művészi becsüt.

„Die Diapositivverfahren“ címe az egyik kötetnek s szerzője G. Mercator. Az általánosabb és rendszeren használt diapozitívok sajátságait és előállítási módjait tárgyalja először. Így a brómezüst, klórezüst és klórbrómezüst zselatin lemezen készült pozitív képeket. Áttér ezután az amatőrök körében kevésbé használatos kollodium és albumin lemezek diapozitív célokra való felhasználására, valamint a pigment, továbbá a vas és krómsók alkalmazását ugyane célra. Legnagyobb érdekességét képezi a könyvnek a legújabb s főleg a színes diapositív készítési módok közlése, melyek közül egy fejezetet mutatónak közlünk is. A Lumière-féle autokróm eljárás rövid mindazáltal annak minden részletére kiterjeszkedő leírása, hasznos útmutatással szolgál nemcsak a kezdőknek, hanem tanulsággal forgathatják haladottabb amatőrök is. Befejezi a művet a diapositív színezési módok részletes leírása, valamint a különböző célra szolgáló diapositívok montírozására vonatkozó utasítások. A könyv szerzője mindenütt a praktikus szempontot veszi irányadónak. Nem bocsájtkozik mélyebb, elvontabb fejtegetésekbe, csak

annyira, amennyit minden művelt amatőrnek tudnia kell. Általában e mű egyik legfőbb előnye az áttekinthetőség s a dolgok világos és okszerű elrendezése. Előadási módja minden nagyképeküsködéstől ment, egyszerű és könnyen érthető. Receptjei nem nagy számukkal, hanem kipróbált jóságukkal és megbízhatóságukkal tűnnek ki.

A másik mű: „Die Stereoskopie und das Stereoskop“. Írta Dr. F. Stolze. A szerző először a sztereoszkópia, teoretikus részét tárgyalja s megismerteti a helyes sztereoszkópikus képek előállításával, valamint a helyesen előállított sztereo-képek helyes nézésének feltételeivel. Részletesen foglalkozik az ezen eltérésekből származó hibákkal, valamint azok elkerülésével. A könyv második részében a sztereoszkópia gyakorlati részébe vezet be s hasznos tanácsokkal lát el a felvételtől kezdve a negatív műveleten át a sztereopozitív képek készítéséig. A harmadik részben a sztereoszkóppal ismerteti meg s bemutatja a régebbi kezdetleges és újabb már tökéletes sztereoszkópokat. Mintegy befejezésül érinti a sztereoszkópia tudományos célokra való felhasználását. Mint e rövid ismertetésből is kitűnik, a szerző a könyv keretén belül tökéletesen kimeríti tárgyát, amennyiben az amatőr szükségleteit kielégíti. 46 ábra teszi érthetővé és változatosabbá a szöveget, amelyen látszik, hogy nemcsak a gyakorlati részben jártas, hanem a dolgok mélyébe is beható író munkája. Az utóbbi időben fokozódik az érdeklődés a fényképezés e szép és gyönyörködtető faja iránt s azért egyaránt érdeklődésre számíthat az amatőrök körében.

Olvasóink lapunk kiadóhivatala útján rendelhetik meg a könyveket, melyeknek ára az első köteté 2, a másodiké 5 márkában van feltüntetve.

OPTISCHE
ANSTALT

G. RODENSTOCK

MÜNCHEN
ISARTALSTR. 41

EURYGONAL F : 3,8

Kettős anasztigmát

IMAGONAL F : 6

Univerzális anasztigmát

PANTOGONAL F : 18

Széleslátású anasztigmát

HELIGONAL F : 5,2

Kettős anasztigmát

Áplanátok ✨ Árckép- és telep-objektívek ✨ Rézi kamarák

46. SZÁMU ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Vezérképviselő Magyar-
ország-Ausztria részére:

Maximilian Weiss

WIEN III/2
UNTERE DONAUSTR. 23.

KÜLÖNFÉLÉK.

Szines fátjol eltávolítása a filmekről. Az ily fátjol rendszerint akkor keletkezik, ha az előhívást túlságosan hosszúra nyújtjuk. Eltávolítására a „Photo-Revue” szerint tegyük a filmet több órányi időre szinező-rögzítő-fürdőbe, amely 1 liter desztillált víz, 200 gr. fixáló nátron, 20 gr. ecetsavas nátron, 15 gr. ecetsavas ólom és 50 kcm. chlóranyoldatból áll. A metol-hydrochinon-előhívóval fejlesztett filmeknél képződött karminvörös fátjolt akként távolítjuk el, hogy a kifixált és jól kimosott filmet betesszük a következő oldatba: 100 kcm. víz, 10 kcm. kettedchrómsavas kálium és 2—3 kcm. tömény sósav. Rövid mosás után a filmet tesszük valamely jó fejlesztőbe és addig hagyjuk benne, míg ismét fekete lett.

Kitüntetések. Az aradi Foto-Klub két kiváló tagja, Faix Jacques és Matusik Márton, akik a magyar amatőrök a legjobbjai sorában foglalnak helyet, újabban ismét szép kitüntetésben részesültek. Faix Jacques a budapesti Photo-Klub diapozitiv-pályázatán nyerte el az első díjat (100 koronát), Matusik Márton tanárt pedig az amsterdami kiállítás zsürije két elfogadott képéért ezüst-plakettel tüntette ki. A szép kitüntetések alkalmából szívélyesen üdvözljük ezuton is az aradi Foto-Klub két jeles tagját.

Optikai lencsék a növényi levelek felső rétegén. A legtöbb növényi levélnek felső, hátozatos rétege úgy van megalkotva, hogy az egyes hálózati részek optikai lencsék szerepét játsszák és a rájuk eső fényt egy gyúponban egyesítve, a belső részen szétszórják. Wager, ki ezt a „Phot. Wochenblatt”-ban megírta, több fotografiát is bemutatott, melyek ily növényi lencsével készültek. Valószínű, hogy ezen lencsék úgy vannak elrendezve, hogy a fényt a chlorophyllra kondenzálják; a hálózatos felsőréteg lencsés azoknál a növényeknél convexek leginkább, amelyek árnyékban fejlődnek. Haberlandt ennek alapján állítja föl azon elméletet, mely szerint ezek a lencsék azon készülékek egyik alkotórészét képezik, melyek a növényt arra készítik, hogy leveleit mindig a legnagyobb fény irányába fordítsa, e lencsék tehát úgyszólván a növény szeméi.

Nettel

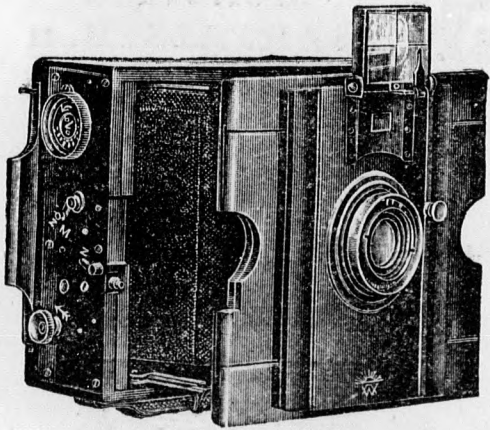
idélális kamarája minden komoly amatőrnek és szakfényképésznek; kitűnő szerkezet. Elegáns kivitel.

Szállítható az összes szokásos keretekben, valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is mint tekercs és panoráma-kamara.

Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Camerawerk Sontheim 83

am NECKAR.

Lechner új zseb- és kézi-kamarái

elsőrangú készülékek.

Az összes készülékek elsőrangú pillanatfelvételekhez való kettős redőnyzárral felszereltek. A zár $\frac{1}{1000}$ másodperces gyorsaságig szabályozható és nyílása teljesen zárva húzható fel.

Kapható az összes jobb foto-üzletekben vagy közvetlenül a gyártóknál

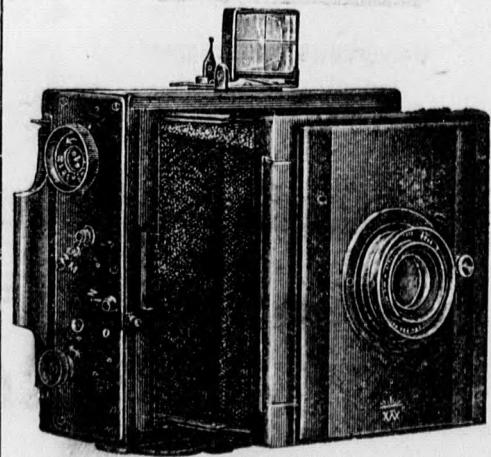
Fabrik photographischer Apparate

R. Lechner (Wilhelm Müller)

Wien, I. Graben 31.

Kérje tartalmas 60. számú árjegyzékünket

Ingyen és bérmentve!

▼ SZERKESZTŐI ÜZENETEK. ▼

Kérjük tisztelt, olvasóinkat, hogy lakásváltozásokat mindenkor idejekorán bejelenteni szíveskedjenek.

Meg nem érkezett lappéldányokra vonatkozó felszólamlásokat csupán négy héten belül ismer el a kiadóhivatal.

O. G. dr. ezredorvos Nagybecskerek, F. Ö. végrehajtó Baja, O. P. Zernest, K. M. úrnő Budapest, F. F. hivatalnok Putnok, P. G. gyógyszerész Kassa, G. O. min. sajtótudósító Budapest, N. I. gyógyszerész Fehértemplom, W. H. udvari tanácsos Budapest, G. J. Budapest, K. L. ügyvéd Budapest, B. H. Budapest, F. I. Budapest kiállításunkra és díjpályázatunkra beküldött képeik szerencsésen megérkeztek.

Valamennyi olvasónknak. Kiállításunk, — melyre ezuton is van szerencsénk meghívni — igen sikerültnek ígérkezik. A viszontlátásra — ott! A napilapok művészeti-, sport- vagy fényképezési rovatainak ez idő alatt való figyelemmel kísérését szíves figyelmükbe ajánljuk.

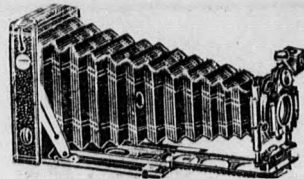
Többeknek. Igazán örvendünk, hogy lapunk első egyesített számai annyira megnyerték tetszésüket s úgy a tartalommal (szöveg) mint az illusztrációkkal, de a lap nyomásával és beosztásával és borítékának (címleap) színével is annyira meg vannak elégedve. Elismerő soraikért tehát ezuton is hálás köszönetet mondunk. És eltalálták azt is, hogy az ezuttal való huzamos késésnek valamely — a háttérben végbemenő — nagyobb átalakulás lehet az oka. „Az Amatőr”-t tényleg új szélesebb alapokra óhajtjuk helyezni s abba nemcsak lelkileg és szellemileg, de anyagilag is a mi hű olvasóinkat belevonni. Ha eddig valamennyink lapja volt „Az Amatőr”, úgy ezután még fokozottabb mértékben lesz az. Mert „Az Amatőr” — hosszabb előkészületi munka után a közel — jövőben részvénytársaság lesz s a részvényesek „Az Amatőr” szerkesztősége és előfizetői együttesen. A további együttműködést a közös tulajdon és az ezáltal beálló erőfokozás révén csakis a jól megérdemelt, de egyuttal elmaradhatatlanul biztos siker fogja kísérni, a melynek nyomában nagy erkölcsi és részarányos anyagi sikernek is kell járnia. Az erők egyesítése és a munka megosztása a modern termelés intenzitásának alapja s erre az alapra helyezkedünk mi is, mikor megosztozunk olvasóinkkal „Az Amatőr” erkölcsi és egyre növekedő anyagi sikereiben is. De hiszen erről részletesen értesülnek úgy lapunkból, mint a — minden olvasónknak címére elküldendő — alapítási tervezetből is. Számítunk Önökre! . . .

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: KOHLMAN ARTÚR dr.
Társzerkesztő: GÁBOR JÓZSEF.
Helyetteszerkesztő: SZ. KISS LAJOS vegyész-mérnök.
Főmunkatársak: SZTANKOVSKY JÓZSEF és SZEGHALMI GYULA.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Baross-tér 15.
Bercsényi-nyomda r.-t. Budapest, VIII., Reviczky-tér 5.

„Rietzschel-Linear“

„Rietzschel-Clack“

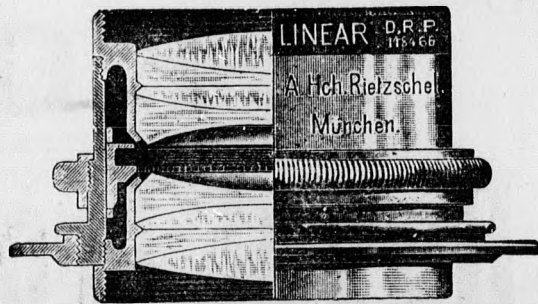
„Rietzschel-Tip“

:: Rietzschel ::
legujabb, 51. számú árjegyzéke
:: megjelent ::
kivánatra ingyen és bérmentve!

Képviselet Magyarország-
Ausztria részére:

GEORG JAHN WIEN
Sechsschimmelgasse 7.

„AZ AMATŐR FOTOALMANACHJA 1909.“

SAJTÓ ALATT!

Ára: Előzetes megrendelés esetén 3 korona.

Előfizetéseket már most elfogad „Az Amatőr” kiadóhivatala Budapest, VII./29.

„AZ AMATŐR“ bekötési táblája

(préselt bőrutánzatu angol vászon az új címlaprajzzal)

az 1908. évi és régibb évfolyamokhoz 3 korona.

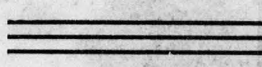
Bérmentve!

Bérmentve!

Megrendelhető „AZ AMATŐR” kiadóhivatalában.

Fényképkiallitás

alkalmával oly papiros választandó, mely a felvételt legművészebb módon érvényre juttatja. Ily papiros a hirneves

KODAK

Royal bromezüstpapiros

E papiron a képek a legszebb pigmentnyomatokkal vetélkednek, csakhogy e papiros hasonlithatlanul

- ◆ könnyebben kezelhető mint a pigmentpapir, ◆
- Ugy kontaktnyomatok mint nagyítások előállítására egyaránt alkalmas, mely utóbbiak közvetlen
- ◆ az eredeti negativról készíthetők. ◆

Kapható minden fotoüzletben. 'B' árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

: K O D A K :

betéti társaság

WIEN, I., Graben 29.